

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАХОДІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ

Максименко М.С.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Економічна ефективність заходів з охорони праці - відношення корисного результату (поліпшення умов і охорони праці) до витрат на заходи з охорони праці. Ефективними є ті витрати, які в найбільшій мірі сприяють досягненню поставленої мети. Кількісні показники економічної ефективності, що дозволяють визначити величину ефекту і вибрати найкращий варіант вирішення завдання, поділяються на натуральні і вартісні.

Натуральні показники, такі як зниження виробничого травматизму, використовуються в зіставленні з вартісними показниками для визначення вартості рішення задачі. Вартісні показники дають можливість зіставити показники економічного результату, отриманого внаслідок проведення заходів з охорони праці, з здійсненими витратами.

При цьому виробляється спільний облік економічних результатів від реалізації заходів та витрат, пов'язаних з їх здійсненням на основі розрахунку наступних трьох основних показників:

- Чистого економічного ефекту;
- Загальної економічної ефективності;
- Порівняльної економічної ефективності.

Показник чистого економічного ефекту розраховується в усіх випадках економічного обґрунтування заходів і визначається у вигляді різниці між приведеними до річної пропорційності економічними результатами заходів і витратами на їх здійснення.

Показник загальної економічної ефективності визначається як відношення економічних результатів до витрат.

Показник порівняльної економічної ефективності декількох заходів визначається у вигляді різниці приведених на ці заходи витрат з урахуванням фактора часу. Цей показник розраховується в тих випадках, коли порівнювані варіанти забезпечують досягнення тотожних соціальних і економічних результатів, але потрібні різні витрати на їх реалізацію. Показник використовується для вибору варіанту, який обумовлює мінімальні витрати на його здійснення.

За даними досліджень, комплекс заходів щодо поліпшення умов праці може забезпечити приріст продуктивності праці на 15-20%. Так, нормалізація освітлення робочих місць збільшує продуктивність праці на 6-13 % і скорочує похибку на 25%. Раціональна організація робочого місця підвищує продуктивність праці на 21%, раціональне фарбування робочих приміщень - на 2-55%.